

Utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Uppsala, den 21 februari 2024

Församlingar och församlingsbor i Svenska kyrkan

Svenska Kyrkans Unga

Skogsutredningen vill ha synpunkter om kyrkans skogsförvaltning – särskilt från barn och unga

Våren 2023 påbörjade *Utredningen om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk* sitt arbete. I uppdraget, som initierats av kyrkomötet, ingår att göra en översyn av bestämmelserna i 46 kap. kyrkoordningen som rör förvaltningen av så kallade prästlönetillgångar. Syftet är att stärka kyrkoordningens skrivningar om hållbarhet. Uppdraget omfattar samtliga tillgångar inom prästlönetillgångarna – jord, skog och fond. Mot bakgrund av kyrkomötets beslut ligger dock utredningens huvudfokus på Svenska kyrkans sätt att förvalta och bruka skogar.

Frågor som rör kyrkans skogsbruk engagerar många i Svenska kyrkan och det riktas också kritik mot kyrkans förvaltning. De skogar som förvaltas av kyrkan motsvarar ett geografiskt område lika stort som Öland och Gotland. Svenska kyrkans innehav av skog är det femte största i landet. Många församlingar får årlig direktavkastning från dessa prästlönetillgångar som förvaltas av stiftet. Det finns också en del församlingar som själva äger och förvaltar skog. Kyrkans skogsbruk har betydelse bl.a. för klimatet, den biologiska mångfalden, människors tillgång till natur och för lokala arbetstillfällen. Och skogen är en källa till andlig och existentiell reflektion och återhämtning för många människor.

Utredningen vill bidra till ett aktivt samtal inom Svenska kyrkan om hur kyrkans skogar borde förvaltas och brukas. Stiftens företrädare har också uppmanat utredningen att ta in synpunkter från församlingar. **Därför vill vi nu bjuda in församlingar, församlingsbor och Svenska Kyrkans Unga att inkomma med synpunkter.** Vad tänker ni i er församling om dessa frågor? Vad är viktigt för ekonomisk, ekologisk, social, andlig och existentiell hållbarhet? Vad tycker barn och unga?

Vill ni lämna synpunkter till utredningen? Vi har tagit fram ett samtalsunderlag för att underlätta samtal i församlingarna, i kyrkorådet, i den ordinarie församlingsverksamheten, i barn- eller i ungdomsverksamheten eller i en verksamhet som Svenska Kyrkans Unga arrangerar. Alla kan bidra och ni väljer själva hur ni utformar samtalen. Vi är särskilt intresserade av att få medskick från barn och unga, eftersom dagens skogsbruk har konsekvenser för våra barn, barnbarn och barnbarns barn.

Om ni vill bidra med tankar till utredningen behöver vi ha era bidrag **senast den 15 maj 2024**. Närmare instruktioner om hur ni kan lämna synpunkter finns i bilagan. Utredningen ska lämna sina förslag i september 2024. Här kan du läsa mer om utredningens uppdrag och arbetet hittills: <https://www.svenskakyrkan.se/utredningsdirektiv-for-hallbarhet-i-svenska-kyrkans-skogsbruk>.

Det skulle glädja mig mycket om just ni vill bidra på ert sätt!

Med vänlig hälsning

Göran Enander
Utredare

Instruktioner

Det finns flera sätt ni kan bidra med synpunkter till utredningen. Ni kan föra ett samtal utifrån de frågor som finns i bilagan och skicka in era synpunkter via e-post.

Ni kan också skicka in teckningar eller en videohälsning.

Synpunkter som barn och ungdomar bidrar med kan komma att användas som underlag för utredningens barnkonsekvensanalys. Utredningen kan lägga ut inkomna synpunkter på utredningens hemsida. I så fall anger vi endast vilken församling synpunkterna kommer ifrån, inga namn på personer.

Ni kan också välja att skicka en inspelad videohälsning, som spelas in med en mobiltelefon. Hälsningen får gärna vara ställd till beslutsfattare i Svenska kyrkan. En videohälsning får vara högst 2 minuter lång. Tips om hur man kan spela in en videohälsning finns här: [Så gör du en videohälsning \(vimeo.com\)](#).

Om ni skickar in en videohälsning behöver ni ange vilken församling ni tillhör. Ni behöver också fylla i en samtyckesblankett, för att utredningen ska kunna lägga ut den på hemsidan, eller visa i något sammanhang. Om barn deltar i en sådan hälsning krävs målsmans underskrift – se närmare information i blanketten. Skicka in den underskrivna blanketten/blanketterna till

Svenska kyrkan
Skogsutredningen
751 70 Uppsala

eller fylla i blanketten, skanna in den och skicka digitalt till
kyrkokansliet.skogsutredning@svenskakyrkan.se

Vi behöver era synpunkter senast den 15 maj 2024, för att de ska komma med i utredningens rapport.

Samtalsfrågor för ungdomar och vuxna

Ett samtal tar ca 2 timmar att genomföra. Den som leder samtalet behöver ge en bakgrund till varför kyrkan förvaltar (tar hand om) skog och att frågan nu utreds. Ett sätt att närma sig frågan kan vara att börja samtalet med att gemensamt titta på filmen (se nedan). Det är också bra att förklara vad som menas med hållbarhet. Därefter kan ni gå igenom frågorna och anteckna synpunkterna som sedan skickas in till utredningen.

Stiftens egendomsförvaltningar har tagit fram en film om kyrkans skogsbruk, kallad **Kyrkan och skogen – om virke, värderingar och vägval**. Filmen är 35 min lång och ger en bra bakgrund till debatten som rör Svenska kyrkans skogsbruk. Länk: <https://www.svenskakyrkan.se/hallbarutveckling>

Vad som menas med ekonomisk, ekologisk, social, andlig och existentiell hållbarhet förklaras här: <https://www.svenskakyrkan.se/hallbarutveckling>

Information om prästlönetillgångar och hur respektive stiftet förvaltar jord, skog och fonder finns på Svenska kyrkans hemsida. Länk till respektive stift: <https://www.svenskakyrkan.se/prastlonetillgangarna/kontakt>

Bakgrundstext:

Kyrkomötet har under flera år diskuterat frågor som rör Svenska kyrkans skogsbruk. I november 2021 bestämde kyrkomötet att man behöver titta på reglerna som rör kyrkans skogsbruk skulle kunna ändras. Kyrkomötet vill att kyrkans skogar, jordbruksmarker och fonder ska skötas så ekologiskt, ekonomiskt, socialt samt andligt och existentiellt hållbart som möjligt. Sedan våren 2023 arbetar Göran Enander med denna utredning. Han var tidigare landshövding i Uppsala län.

Stiften förvaltar (tar hand om) idag 469 000 hektar skogsmark (varav 403 000 hektar produktiv skogsmark), 46 000 hektar jordbruksmark och ett fondkapital på 4,0 miljarder kronor (2022). Skogen, jorden och fonderna brukar tillsammans kallas för prästlönetillgångar. Kyrkans skog motsvarar ett geografiskt område som är betydligt större än hela Gotlands och Ölands landareal. Svenska kyrkan är femte största innehavaren av skog i Sverige, så det kyrkan gör kan ha stor betydelse,

Diskussionerna som rör kyrkans skogar handlar bland annat om hur skogen sköts, hur mycket som avverkas (huggs ned) och hur avverkningen sker. Det handlar också om vad som vore bäst för klimatet – att fortsätta med intensivt skogsbruk eller låta mer skog stå kvar som en så kallad kolsänka. En annan viktig fråga handlar om hur man ska skydda biologisk mångfald – djur, växter och andra organismer – i skogen.

År 2022 var den totala avkastningen (inkomsten) från prästlönetillgångarna sammanlagt 885 miljoner kronor, varav 474 miljoner kronor kommer från skogen. Hälften av avkastningen från prästlönetillgångarna delas ut till vissa församlingar som har så kallade andelstal i egendomen. För en del församlingar är det ett viktigt tillskott i budgeten. Resten av i avkastningen blir en del av de bidrag som alla stift får ta del av genom kyrkans utjämningsystem.

En del församlingar äger också egen skog som man själva tar hand om.

Frågor att ta upp i samtalet:

Vad betyder skogen för er?

Hur tycker ni att man ska se på hållbarhet i Svenska kyrkans sätt att ta hand om och använda skogen?

Hur borde Svenska kyrkan ta hand om sina skogar? Vad är viktigt och varför?

Om man måste göra ett val mellan ekonomiska resurser till församlingen och andra värden, vad är viktigt för er?

Varför är det viktigt att barns och ungas synpunkter tas med när man fattar beslut om kyrkans skogar?

Har ni andra medskick till utredningen?

Samtalsfrågor för barn

Lämplig ålder för samtalet kan var ca 6 – 12 år. Om barnen vill skicka in teckningar som rör skog eller skogsbruk, så tar vi gärna emot sådana. Teckningarna kan komma att användas i slutrapporten och eventuellt ställas ut på kyrkomötet. Skriv endast förnamn på teckningar och gärna ålder. På baksidan kan ni ange församling och stift. Vi har tyvärr inga möjligheter att returnera teckningar. När utredningens arbete är klart kommer vi att skicka teckningarna till ert respektive stift.

Bakgrundstext:

De vuxna som bestämmer i Svenska kyrkan tycker att vi behöver prata om skog och vad kyrkan ska göra med den skog som man tar hand om.

För länge sedan använde kyrkan skogen för att prästen i byn skulle få en lön – för ved, virke och annat. Nu för tiden får kyrkan pengar från mycket annat än bara skog och en del används till prästernas och andras löner.

Kyrkan tar fortfarande hand om väldigt mycket skog. I de skogarna hugger man ned träd. Kyrkan säljer de träd som huggs ned. Träden som säljs används till många olika saker – för att bygga hus och annat, värma upp bostäder, göra papper och annat som människor behöver. Kyrkans skog är viktig för de djur och växter som bor där. I en del av kyrkans skogar bor det även renar. Träd och skog är också viktigt för klimatet på olika sätt. De skogar som finns i närheten av där människor bor, är viktiga för människor som vill vara ute i naturen. Att hugga och sälja träd ger också jobb åt många människor.

En del tycker att kyrkan inte ska hugga så mycket skog och att det inte är bra med stora områden där man huggit ned nästan alla träd. Andra tycker det är viktigt att fortsätta hugga ned träd för att kyrkan kan använda pengarna till bra saker och för att man vill ha saker som görs av träden som säljs.

Frågor att ta upp i samtalet:

Vad betyder skogen för barn?

Hur ska kyrkan ta hand om skogen? Varför?

Om vuxna i kyrkan måste bestämma, är det viktigt att kyrkan får pengar från den skog som huggs ner? Eller är det viktigare att skogen används till annat?

Varför är det viktigt att lyssna på barn när kyrkan tar hand om sin skog?

Skicka in synpunkter:

Den som leder samtalet antecknar deltagarnas medskick och skickar in dessa (helst i wordformat eller vanlig text i en e-post) till kyrkokansliet.skogsutredning@svenskakyrkan.se

Ange

- namn på församling, stift
- hur många som deltagit i samtalet
- vad det varit för typ av grupp t.ex. förtroendevalda, församlingsbor, ungdomsgrupp, barngrupp, blandad grupp.

Skriv SYNPUNKTER OM SKOG i meddelanderaden i e-posten.

Videohälsningar skickas också in per e-post till kyrkokansliet.skogsutredning@svenskakyrkan.se
Glöm inte att skicka in samtyckesblanketten! Ange i filmen vilken församling den är ifrån.

Teckningar skickas till:

Svenska kyrkan
Skogsutredningen
751 70 Uppsala